

90

DEVADESÁTKA

MAGAZÍN LIBERECKÝCH ZÁKLADNÍCH ŠKOL

zima 2017 / 2018

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

už podruhé jsme pro vás, rodiče a zájemce o veřejné školství, připravili přehled činnosti našich základních škol v uplynulém školním roce. Tentokrát jsme ale nezůstali na půl cesty a rozhodli se vám dodat i podobně bohatá a zajímavá data ze škol mateřských. Oba katalogy najdete k volnému stažení na webových stránkách města v sekci <http://www.liberec.cz/langr/> a nepochybně se tam shledáte se vším, co vás osobně právě zajímá.

Rád bych se v následujících řádcích krátce věnoval jen jedné z kapitol z obou zmíněných katalogů, a to jsou data související se společným vzděláváním (inkluzí). Právě společné vzdělávání, které je v českém školství zavedeno školským zákonem s účinností od 1. 9. 2016, bylo po celý předcházející školní rok velmi diskutovanou problematikou v celé společnosti a rozhodně jí zůstane i nadále. Sám jsem se ideově nikoli nesprávnému, leč velmi nepřipravenému programu (metodicky, administrativně i finančně) věnoval už mnohokrát, teď vám však chci místo předcházejících obecných úvah předložit statistická data z našich škol.

Tak tedy, v běžných třídách libereckých základních škol bylo v uplynulém školním roce individuálně integrováno (= inkluze) 391 dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP, tj. s nějakým druhem postižení / potřebou podpory), což z celkového počtu 8 471 žáků činilo 4,6 %. Mezi nejpočetnější diagnózy tradičně patřily vývojové poruchy učení (246 dětí) a chování (65), dále vady řeči (30), zraková postižení (14), autismus (12) a tělesná postižení (11). Oproti roku předcházejícímu přitom došlo jen k mírnému nárůstu asi o 60 dětí. Naproti tomu se ale nijak nesnížily počty dětí v naší jediné ZŠ speciální Orlí, která v sobě integruje ještě i bývalou praktickou školu, a rovněž v pěti speciálních třídách ZŠ U Soudu. Ve školním roce 2016/2017 je dohromady navštěvovalo 268 dětí a přesně stejný počet i rok dříve. Inkluzivní vzdělávání ale v sobě de facto zahrnuje i děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ) – v předcházejícím školním roce takových dětí navštěvovalo naše školy celkem 286, zatímco o rok dříve 250. Přičemž největší podíl – dvoutřetinový – měli školáci z Ukrajiny a Slovenska. Je přitom samozřejmé, že část dětí se SVP a OMJ se vzájemně překrývá.

V předškolním vzdělávání je situace poněkud odlišná, protože v Liberci nemáme speciální mateřskou školu, ale pouze až 14 speciálních tříd v rámci osmi běžných škol, které v roce 2016/2017 navštěvovalo 157 dětí se SVP, o rok dříve pak 172 dětí. Pokud jde o individuálně integrované děti v běžných třídách MŠ (= inkluze), bylo jich v uplynulém školním roce jen 14, v roce předcházejícím pak 43. Nejvíce jsou tradičně

zastoupeny vady řeči a zraková postižení. Děti s jiným státním občanstvím (OMJ) bychom v našich MŠ v ukončeném školním roce našli 107 (nejvíce opět Ukrajina, Slovensko, ale také Vietnam), ve školním roce 2015/2016 pak 73.

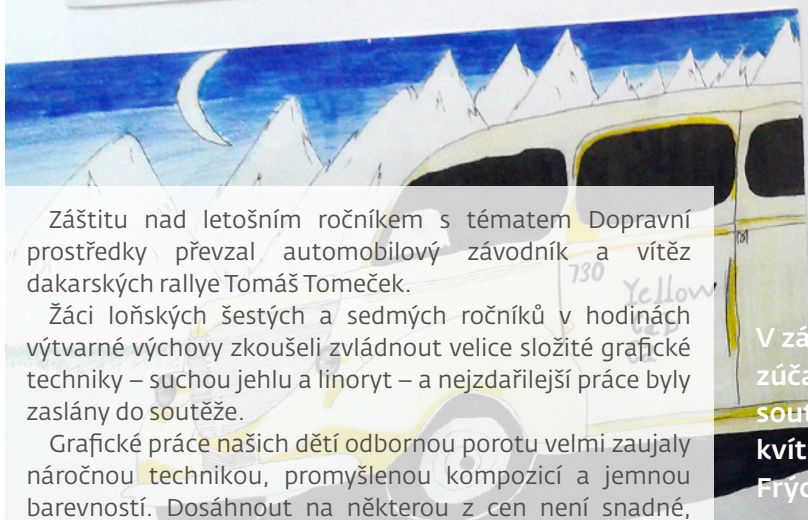
Co z předcházejících dat vyplývá? Především to, že počty dětí se speciálními potřebami v běžných třídách rostou jen velmi plynule a nikoli skokově, jak se veřejnost se spuštěním inkluze obávala. Vždyť již před pěti lety bylo v libereckých základních školách integrováno 271 dětí s nějakou potřebou podpory, což při srovnání s tehdejší celkovým počtem žáků dělalo 0,1 % méně, než je tomu dnes. A za druhé, že stále bude existovat určitý okruh dětí se specifickými diagnózami, pro něž nebude běžné školství vhodné, ale naopak budou na doporučení dále navštěvovat to speciální. Souhrnně řečeno, hlavním problémem libereckého školství není překotná inkluze, ale stále rostoucí počty všech dětí vs. kapacity škol; byť společné vzdělávání je pak samozřejmě ve velmi naplněných třídách o to složitější. Patří díky všem pedagogům, asistentům, rodičům i poradenským pracovníkům, že to přesto zvládají. Přeji nejen jim šťastný vstup do roku 2018!

Ivan Langr,

náměstek primátora pro školství, sociální věci a kulturu

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRCHLICKÉHO

Záštitu nad letošním ročníkem s tématem Dopravní prostředky převzal automobilový závodník a vítěz dakarských rallye Tomáš Tomeček.

Žáci loňských šestých a sedmých ročníků v hodinách výtvarné výchovy zkoušeli zvládnout velice složité grafické techniky – suchou jehlu a linoryt – a nejzdařilejší práce byly zaslány do soutěže.

Grafické práce našich dětí odbornou porotu velmi zaujaly náročnou technikou, promyšlenou kompozicí a jemnou barevností. Dosáhnout na některou z cen není snadné, vždyť soutěže se letos zúčastnilo 14 zemí z celého světa, nejvzdálenější Kazachstán, Argentina a Thajsko. I jen to, že porota vybere obrázek k vystavení, je velkým úspěchem.

Slavnostní vyhodnocení soutěže spojené s vernisáží výstavy a oceněním nejlepších obrázků za přítomnosti významných hostů, představitelů města Havířova, návštěvníků z celé republiky, Polska, Běloruska a Slovenska se uskutečnilo 8. 9. 2017 ve výstavní síni Viléma Wunsche v kulturním domě Leoše Janáčka v Havířově.

Ve velké konkurenci 1496 prací získala Zuzka Žáková ze 7. A ve své kategorii krásné 2. místo a 9 dalších dívek – Pěta Příplatová, Kačka Palánová, Magda Stehlíková, Nikča Vrabcová, Samča Málková, Terka Zmatlíková (všechny ze 7. A), Verča Dudková, Adéla Voláková (obě ze 7. B) a Eliška Ptáčková z 8. B mají své grafiky vystaveny ve třech výstavních prostorách v Havířově.

Tato soutěž jako snad jediná každoročně uděluje cenu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje také jednomu výtvarnému pedagogovi. Letos cenu za pedagogické vedení dostala paní učitelka Jarmila Skalská.

Václav Linhart, zástupce ředitele ZŠ

V závěru loňského školního roku jsme se zúčastnili 27. ročníku mezinárodní výtvarné soutěže v oboru kresby a grafiky „Krásná jako kvítka...“, kterou každoročně vyhlašuje ZŠ Frýdecká v Havířově

KRÁSNÁ JAKO KVÍTKA

VÝBĚŽKA ŠKOLA NA VÝBĚŽKU

HOMO ET REGIO

V letošním školním roce se šestá třída naší školy zapojila do projektu „Homo et regio“. Jedná se o nový přeshraniční program environmentální výchovy pro žáky základních škol Libereckého kraje a okresů Bautzen a Görlitz na německé straně. Projekt organizovala Společnost pro Jizerské hory.

Nejdříve proběhly dva výlety se smíšenými česko-německými třídami. 7. září se šestáci vypravili na Jizerku, kde zkoumali horské ekosystémy – zejména horský les. V chladném a deštivém počasí absolvovali výstup na Bukovec, druhá část aktivit proběhla naštěstí v ekocentru.

13. 9. vycestovali šestáci do německé Warthy, kde se opět setkali s německou třídou z Radiboru. Ve Wartě je pracovníci německého ekocentra provedli krajinou rybníků a lužních lesů. Stejně jako na Jizerce děti poznávaly místní ekosystémy při různých aktivitách. Počasí bylo tentokrát slunečné, tak si všichni užili krásnou krajinu i společné hry s německými kamarády.

19. října přijela německá třída na návštěvu k nám do Harcova. Šestáci pro ni měli připravenou vycházku do okolí školy. Vybrali svá oblíbená místa, která německým přátelům představili. Počasí nám i tentokrát přálo, tak si všichni užili vycházku podhůřím Jizerských hor, při které děti hrály společné hry. Při tomto setkání padly poslední zábrany a děti se mezi sebou domlouvaly anglicky i česko-německy.

24. října vyjeli šestáci do německého Radiboru. Místní děti si pro ně připravily prohlídku Radiboru, školy a nakonec exkurzi do velkochovu krav.

Celý projekt se nám líbil. Rádi bychom se s žáky i učiteli z Radiboru opět setkali.

LESNÍ TĚLOCVIČNA NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE NA VÝBĚŽKU

Naše škola získala v nedávné době k užívání pozemek, který přímo sousedí se školním hřištěm. Pozemek se nachází v lese a po nutných úpravách, které se v minulých dnech započaly, bude sloužit dětem i učitelům k různým účelům. V první řadě bude využíván jako lesní tělocvična, v plánu je zabudování několika cvičebních prvků, které budou moci využívat všechny naše děti od první do deváté třídy nejen při běžné výuce, ale i v odpoledních hodinách v rámci školní družiny. Na pozemku bude kromě jiného vytvořeno i sezení, aby se v pěkných dnech dala realizovat výuka i venku na čerstvém vzduchu.

Jak již bylo řečeno, nedávno se začalo s úpravou pozemku. V sobotu 4. 11. se v dopoledních hodinách konala brigáda na rekultivaci pozemku, sešli se rodiče i učitelé a svůj čas věnovali sekání a čištění lesní plochy a pálení nashromážděného kletstí. Jsme velmi rádi, že si rodiče udělali čas a přišli škole pomoci.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA U SOUDU

TOUHA PO ČTENÍ, TOUHA PO VZDĚLÁNÍ

Naši pedagogové se shodují v názoru, že předpokladem smysluplného učení je správně rozvinutý proces čtení. Jak ale může konkurovat interaktivnímu prostředí počítačových programů, byť výukových? I nalézání cesty k rozvoji čtenářské gramotnosti u žáků se pro naši školu stalo cílem. Každým rokem tedy rozvíjíme nejen již „zaběhnuté“ aktivity, ale hledáme i další, nové, obohacující.

Příkladem těch tradičních jsou naše odpolední čtenářské kluby, nyní již s přesahem na druhý stupeň, autorská čtení přímo ve školních třídách – poslední s autorem Janem Opatřilem, které proběhlo v polovině listopadu, nebo účast v projektu „Záložka spojuje“. Díky poslední jmenované aktivitě se nám dokonce podařilo podpořit u žáků i rozvoj písemného projevu a vnímavost ke slovenskému jazyku, neboť škola, se kterou si třídy v říjnu vyměnily záložky, projevila velký zájem o bližší písemný a v budoucnu i osobní kontakt.

Nově již koncem loňského školního roku začalo při škole pracovat Centrum kolegiální podpory pro rozvoj čtenářství určené pedagogům všech stupňů škol, knihovníkům, rodičovské veřejnosti a dalším zájemcům. Tento tříletý projekt, na jehož realizaci spolupracujeme s Novou školou, o. p. s., zahrnuje pravidelná měsíční setkávání nad předem stanovenými tématy, sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe, tedy přesně ty aktivity, které mají pomoci rodinám i školám k rozvoji čtenářské kompetence. A co je nejdůležitější – poznatky aplikované v hodinách i mimo výuku vedou k tomu, že děti čtenářské aktivity baví, každodenní půjčování knížek v naší školní knihovně se stalo pravidlem a radost z poznávání nových možností psaného slova je na našich žácích vidět!

Čtenářství, čtenářská gramotnost, kniha jako zdroj poznání a radosti – v dnešním světě na jednu stranu opomíjená a na stranu druhou hodně diskutovaná témata.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA BROUMOVSKÁ

DEN ZVÍŘAT

Ve středu 4. 10. jsme slavili Mezinárodní den zvířat. Pro některé třídy byl tento den velkou inspirací pro netradiční formy výuky. Motivace a aktivizace žáků byla obrovská, což následně potvrdily i výsledky práce dětí.

Žáci 3. A a 4. C si donesli živá i plyšová zvířátka a vyprávěli příběhy jejich očima. V tělocvičně pak na děti čekalo překvapení – dog dancing a ukázky psí poslušnosti. Nechyběla ani výtvarná tvorba, zábavná zvířecí angličtina či zajímavé kvízy.

Jinak pojala den zvířat 6. B. Zde si někteří žáci přinesli do školy své zvířecí kamarády jako zdroj inspirace. Jejich úkolem totiž bylo výtvarně ztvárnit svého domácího mazlíčka.

Den zvířat oslavila i 6. A, která se vydala na libereckou přehradu, kde nakrmila kačeny a kapry, a dokonce i nutrii. Viděná zvířata pak žáci zkusili nakreslit.

Den zvířat si všichni náramně užili.

„BUĎ TOHO SOUČÁSTÍ. PODPORUJ MUZIKU!“

V listopadu proběhla na naší škole beseda týkající se autorských práv na internetu. Hovořili jsme o legálnosti a nelegálnosti úložišť, o jejich fungování i o legální možnosti poslechu hudby. Besedu vedl právník z oblasti hudebního

průmyslu Mgr. Leoš Bednář a hostem byl zpěvák Thom Artway.

Za nejpřínosnější žáci 7.–9. ročníků považovali to, že se dozvěděli, co vše způsobuje nelegální stahování hudby, a že tím poškozují nejvíce své oblíbené interprety.

ŠKOLNÍ PARLAMENT

V roce 2017 získala naše škola grant na dva dvouleté projekty Erasmus+. Oba se zaměří na vzdělání učitelů i žáků a ti také společně navštíví partnerské země.

První projekt, klíčová aktivita 1, nese název „Učme pro budoucnost“ a je zaměřen na vzdělávání učitelů cizích jazyků. V průběhu projektu se čtyři vybraní učitelé zúčastní jazykových a metodických kurzů ve Velké Británii, Německu, Rakousku a na Maltě.

Druhý projekt, klíčová aktivita 2, se jmenuje „Keep fit and be healthy“. Tento projekt umožní žákům šestých, sedmých a osmých ročníků a učitelům naší školy vycestovat na partnerské schůzky do zahraničí, poznat způsob života vrstevníků, porovnat úroveň školských systémů, soutěžit a navázat přátelství. Hlavními tématy projektu jsou sport a volnočasové aktivity.

První projektová schůzka se bude konat na jaře 2018 v Rumunsku ve městě Ramnicu Valcea a druhá na podzim 2018 v Holandsku ve městě Almere. Dvouletý projekt zakončíme partnerskou schůzkou v Liberci. V průběhu těchto schůzek budou děti bydlet v partnerských rodinách, soutěžit v různých sportovních disciplínách, účastnit se výuky a programu, který partnerská škola připraví, včetně zajímavých výletů.

První mezinárodní schůzka koordinátorů se konala od 16. do 18. října 2017 v Liberci. Koordinátoři a zástupci partnerských škol z Holandska a Rumunska navštívili naši školu za účelem zahájení projektu a plánování projektových aktivit. Žáci měli možnost se potkat se zahraničními učiteli jak během slavnostního zahájení s programem, tak v průběhu vyučovacích hodin.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA U ŠKOLY

OSLAVA HALLOWEENU

Na naší škole se stalo již vítaným zvykem, že v době kolem našich Dušiček slaví děti Halloween ve škole. Letos se škola ozdobila do halloweenské nálady ve čtvrtek 2. listopadu.

Halloween je starobylý svátek pocházející z dob, kdy pohanští Keltové obývali většinu Evropy. Slaví se 31. října, den před křesťanským svátkem Všech svatých.

Chodby školy krášlily vydlabané dýně, ornamenty duchů, pavouků, netopýrů a večer atmosféru umocnila světélka. Již dopoledne proběhl Halloween v 1. a 2. třídách. Paní učitelky připravily pro děti výuku v halloweenském duchu. Žáci řešili halloweenské početní úkoly, četli si

o Halloweenu a halloweenská symbolika byla obsažena ve všech předmětech i o přestávkách tento den. Ve školní družině pak oslava strašidelného svátku pokračovala.

Starší děti se těšily, že si halloweenskou oslavu užijí odpoledne. Žáci, rodiče, učitelé a přátelé školy se sešli vpoledvečer v halloweensky vyzdobené tělocvičně. Pohled na záplavu strašidelných kostýmů byl přímo úchvatný. Kromě masek si z domova všichni přinesli dobrou náladu, vyřezané dýně a některé maminky přivezly i vlastnoručně vyrobené „mňamky“. Komise zasloužilých čarodějnic měla těžký úkol ze spousty fantastických masek vybrat ty nejlepší. Porotě přecházely oči i nad plnými stoly soutěžních výrobků našich maminek. K vidění byly pavoučí koláčky, prstíky z marcipánu, strašidelná věž, čarodějny kotlík a vrcholem pak byl krásný lidský mozek, nad kterým by zjhl i Hannibal Kanibal. Magický večer v tělocvičně zakončili duchové a strašidla halloweenskou diskotékou.

Programem v tělocvičně halloweenský večer však ještě nekončil. Paní kuchařky připravily k večeři ďábelský gulášek, který byl opravdu výborný. Na odvážlivce ze 3. tříd pak ještě čekala stezka odvahy. Ve třídách si děti ještě před spaním pokoukaly na strašidelnou pohádku či film a postupně světla v oknech školy zhasínala. Druhý den ráno se nikomu nechtělo vstávat, páteční výuku však statečně zvládli žáci i učitelé.

DEVĚTÁCI VYBÍRAJÍ STŘEDNÍ ŠKOLY

Během několika příštích měsíců se žáci devátých tříd budou muset rozhodnout a vybrat si střední školu. Tento důležitý životní krok se jim snaží škola ulehčit a pomoci jim tak ve správné volbě. Během podzimu děti ze ZŠ U Školy navštívily několik akcí, aby se blíže seznámily s nabídkou středních škol v libereckém kraji.

Na konci měsíce září se třída 9. A zúčastnila Festivalu uměleckoprůmyslových škol v prostorách Severočeského muzea v Liberci. Představily se zde umělecké školy celého Libereckého kraje. Naši žáci měli možnost si prakticky zkusit práci s vybranými nástroji, vyzkoušeli si některé z technik, mohli si tak domů odnést vlastnoručně vyrobený originál. Doufejme, že díky prezentaci jednotlivých škol toto setkání přispělo k získání lepší představy našich žáků o možnostech studia na uměleckých školách.

Další akcí, kterou navštívili devěťáci z obou tříd, byla prezentace Střední zdravotnické školy v Liberci. Beseda se zástupci SZŠ se konala 12. října v rámci veletrhu

vzdělávání Educa 2017. Studenti střední školy se svou vyučující seznámili naše žáky se studiem na jejich střední škole a odpovídali na jejich otázky. Po této besedě pak žáci využili možnost projít si stánky, kde se prezentovaly střední školy a učiliště nejen z Libereckého kraje. Určitě zde všichni získali potřebné informace a ti nerozhodnutí i inspiraci pro výběr jejich školy. Z velké nabídky škol si určitě každý našel tu svoji.

Seznamování se s nabídkou středních škol a dalších možností bude pokračovat i v dalších měsících. V listopadu je naplánována návštěva úřadu práce. Žáci se seznámí s možnostmi studia na středních školách. Součástí besedy bude i test, který žákům může naznačit, jakou cestou by se při výběru střední školy měli vydat.

Všem našim žákům přeji, aby se dobře rozhodli, byli úspěšní při přijímacím řízení a splnilo se jim jejich přání a dostali se na svou vysněnou školu.

J. Zatloukalová, výchovná poradkyně

ŠKOLA V PŘÍRODĚ – HARMONIZAČNÍ POBYT

Na začátku letošního školního roku se čtvrté a páté ročníky naší školy zúčastnily školy v přírodě. Ve druhém zářijovém týdnu odcestovaly do nedalekého horského hotelu Kořínek na pomezí Jizerský hor a Krkonoš. Žáky doprovodily jejich třídní učitelky, asistentka a zdravotnice.

Během dopoledne se účastnili všichni žáci upravené výuky pod vedením svých učitelek, po poledním klidu si třídy převzali vychovatelé, kteří pro třídní kolektivy připravili spoustu her zaměřených na spolupráci ve skupině, rozvoj komunikace a utužení vztahů, a to vše s tématem celopobytové hry – „Alenka v říši divů“.

Žáci měli k dispozici celý areál hotelu, včetně venkovního hřiště s trampolínami, které se jednoznačně staly nejoblíbenější volnočasovou aktivitou. I přes nepřízeň počasí, které po většinu týdenního pobytu nabídlo sychravo a deštivo, si žáci užívali venkovních her na hřišti, na louce i v přilehlém lesíku.

Na cestě zpátky děti čekala exkurze do nedalekého Jiřetína, kde si pod vedením průvodkyně prohlédly celý výrobní proces dřevěných hraček. Nejedny rodiče jistě potěšil suvenýr, který si mohly děti zakoupit v podnikové prodejně muzea.

V průběhu školy v přírodě děti poznaly sílu kolektivu. Přesvědčily se, že když na úkolech spolupracují, dosáhnou

lepší a rychlejších výsledků. Rovněž si uvědomily důležitost svých vztahů a vazeb ve třídě. Domů ze školy v přírodě si tak odvážely kromě suvenýrů a drobných dárků i důležitý pocit, že je dobré mít kamarády, na které se mohou spolehnout a se kterými je spojují společné zážitky a prožitá dobrodružství.

Alena Kašpárková, třídní učitelka 4. A

ZŠ A MŠ BARVÍŘSKÁ

BUĎ TOHO SOUČÁSTÍ. PODPORUJ MUZIKU!

Hudba nás provází na každém kroku: když je nám veselo a do zpěvu, i když je nám smutno až k pláči. Jen si pokaždé vybereme jiný hudební žánr. Zkrátka, hudba pomáhá člověku žít. Každý z nás si čas od času koupí pěkné CD či poslechne písničku z médií.

Je lepší stahovat písničky z internetových uložišť, nebo si je kupovat na hudebních nosičích? Odsuzovat jejich ilegální stahování? To jsou otázky, na které se pokoušeli žáci 7., 8. a 9. ročníků odpovědět. Pokud si nebyli jistí svojí odpovědí, tu správnou pak získali od rappera Jonáše Červinky, známého především pod uměleckým jménem Lipo.

Rapper a autor řady písní přijal pozvání na besedu „Buď toho součástí. Podporuj muziku!“, která se konala v posluchárně školy. Besedou provázel Leoš Bednář, právník České národní skupiny Mezinárodní federace hudebního průmyslu, který

se specializuje na autorská práva a autorský zákon.

Zmíněný vzdělávací projekt spustila právě Česká národní skupina Mezinárodní federace hudebního průmyslu (ČNS IFPI) ve spolupráci s Ochranným svazem autorských práv k dílům hudebním, o. s. Cílem projektu je zvýšení povědomí o hodnotě hudby, neoddelitelným úkolem je pak naučit žáky základům autorských práv a změnit jejich chování v prostředí internetu, a to zejména ve vztahu k hudbě.

A právě o tomto povědomí vnímání hudby, autorských práv a autorského zákona byly děti zábavnou formou informovány, byly tak směřovány k bezproblémovému poslechu hudby na on-line službách. Pomůckou k pochopení tohoto problému jsou krátké spoty, ve kterých se vyjádřili nejen Lipo, ale i Ewa Farna a Ben Cristovao.

MEZINÁRODNÍ PROJEKT – SETKÁNÍ V NĚMECKU

V rámci projektu mezinárodního partnerství škol Erasmus+ naše škola již druhým rokem spolupracuje se školami z Islandu, Německa, Turecka a Norska. Projekt nese název „Meet up with the future“ a je zaměřen na využívání moderní techniky ve výuce tradičních dovedností, jako je čtení a psaní. V říjnu proběhlo již čtvrté setkání, tentokrát v německém Michelstadtu, a zúčastnili ho žáci i učitelé ze všech zapojených zemí. Michelstadt je malé historické město situované na jihozápadě Německa a naší partnerskou školou je tamější gymnázium.

Úkolem žáků bylo před odjezdem do Německa vymyslet a sepsat příběh s využitím 10 povinných slov, který měli následně ilustrovat a převést do digitální podoby v libovolném počítačovém programu. Své příběhy pak v Německu přečetli ostatním během slavnostního večera v kulturním domě. Kromě toho žáci ve škole absolvovali několik workshopů zaměřených na používání grafických a audio aplikací, měli možnost prohlédnout si celou školu a zapojit se do výuky. Na programu však nebyla jen práce, ale i zábava a poznávání nových míst. Začali jsme ukázkou moštování a zpracování jablek na farmě nedaleko Michelstadtu, měli jsme možnost navštívit krásné krápníkové jeskyně a starý hrad s ukázkou výcviku dravých ptáků. Dále jsme jeli na celodenní exkurzi do

Heidelbergu, kde jsme navštívili hrad a svezli se historickou lanovkou na vrchol nad městem.

Žáci byli jako vždy ubytováni v rodinách a měli tak možnost poznat všední život i způsob bydlení Němců.

Odpoledne a večer byl program v režii hostitelů a společně chodili např. na nákupy, do restaurací či na bowling. Vzniklo mnoho nových přátelství a bylo příjemné sledovat, jak se skupinky dětí z tolika zemí spolu baví anglicky. Poslední projektové setkání proběhne příští rok v dubnu a hostitelskou zemí bude Island, který je současně hlavním koordinátorem projektu.

Ohlas žákyně 9. ročníku: *V Německu jsem si to užila a bylo zajímavé, jak rychle jsem dokázala přepnout na konverzaci vedenou v angličtině. Našla jsem si tam spoustu přátel i z jiných zemí. Chodili jsme na výlety, s mou hostitelkou jsem zhlédla mnoho filmů v angličtině s titulky, sledovala jsem život z úplně jiného úhlu pohledu. Bylo to zábavné, naučné, zajímavé. Dost mi to pomohlo v angličtině, občasné vtipkování též nebylo od věci. Zpětně jsem ráda, že jsem se programu Erasmus+ mohla zúčastnit a získat hodně nových zkušeností a zážitků. Kdyby se mi naskytla jakákoli další příležitost jet na pár dní do ciziny k někomu do rodiny, ani chvíli bych neváhala. Bylo to moc fajn.*

ZÁKLADNÍ ŠKOLA SOKOLOVSKÁ

GRABŠTEJN A MY ANEB HISTORIE, KYNOLOGIE A ZŠ SOKOLOVSKÁ

Dvakrát za letošní podzim zavítali žáci naší školy na státní hrad Grabštejn. Zasluhou spolupráce se zdejší kastelánkou p. Ing. arch. Ivou Bártovou bylo možné uspořádat v prostorách hradu 1. výjezdní zasedání školního parlamentu na více než tajemnou Halloweenskou noc a projektový den „Uč se a pracuj – Cognita et labora“ pro devátý ročník. V obou případech čekal na účastníky bohatý program ať už v podobě prohlídky hradu a luštění 13. komnaty se sv. Barborou, nebo prohlídky prostor všech historických částí hradu včetně unikátu renesanční kaple sv. Barbory. Žáci devátého ročníku měli také možnost se setkat s hlavním kynologem vojenského útvaru Grabštejn či s vojenským veterinářem a prohlédnout si zázemí pro psy. Obě tato setkání přinesla všem spoustu nových zážitků, poznatků a zkušeností z historie a kynologie. Doufáme v naši spolupráci i v příštím roce.

Zuzana Nováková

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KAPLICKÉHO

WALDORFSKÁ TŘÍDA

V září byla otevřena první waldorfská třída v Liberci, sídlící na ZŠ Gollova. Třída má nyní 13 spokojeně se rozvíjejících prvňáčků.

Od začátku školního roku prošly děti už dvěma slavnostmi – slavností Michaelskou a Martinskou. Na Michaelské slavnosti prokázaly děti svou odvahu – dokázaly každý sám sejít do temného sklepení školy, ve kterém sídlil drak, a s mečem a jasným plamenem v srdci si vybojovaly jablíčko i svou první pentatonickou flétnu.

Na Martinské slavnosti sehráli prvňáčci pro širokou veřejnost divadelní představení osvatém Martinovi a s vlastnoručně vyrobenými lucerničkami kráčeli za zpěvu písní temnou nocí za Martinem, jenž opravdu přijel na bílém koni. Svátek svatého Martina prožívaly děti jako čas vhodný pro soucitný čin, při kterém se Martin podělil se žebrákem o polovinu svého pláště. Od začátku školního roku se kolektiv dětí, pedagogů i rodičů stmelil také na jednom víkendovém pobytu v Oldřichově v Hájích.

Na konci listopadu děti spolu s kolegiem učitelů a rodiči žili adventním jarmarkem na ZŠ Gollova. Součástí byla řada dílniček, vokálně instrumentálních vystoupení spolužáků z brněnské waldorfské školy a také vystoupení našich prvňáčků ať už na poli divadelním, tak i hudebním. Naši prvňáčci již za jeden a půl měsíce umějí na své flétničky zahrát celé tři písničky.

Na začátku prosince proběhla v ZŠ Gollova adventní spirála, kdy za zpěvu písní prošli prvňáčci spolu s andělem až do středu spirály utvořené z chvojí a tam si zapálili světélko svého svícínku.

*Tereza Hrůzová,
třídní učitelka první waldorfské třídy*

KLUB ZÁBAVNÉ LOGIKY A DESKOVÝCH HER

Volnočasový klub zábavné logiky a deskových her vede k rozvoji klíčových kompetencí a zakládá si na rozvoji intelektových schopností v různých oblastech. Využívají se aktivizační a komplexní metody vzdělávání a žáci rozvíjí nejen vrozenou logiku, verbální a matematické schopnosti, ale také postřeh, vnímání, kreativitu a důvtip.

Žáci se scházejí jednou týdně v délce trvání 90 minut. Každé setkání se skládá ze dvou částí – řešení hádanek, kvízů, hlavolamů a hraní deskových a společenských her (Activity, Bang, Dobble, Osadníci z Katanu, Carcassonne, šachy atd.).

Důraz je kladen na individuální potřeby a požadavky žáků, jako je např. rozdílná úroveň dovedností, jejich věk. Na schůzkách se zařazují takové aktivity a činnosti, které umožňují každému žákovi naučit se něco nového a vedou k jeho rozvoji.

Žáci se vždy těší na nové deskové hry, které byly do školy zakoupeny dle zájmů dětí. Dále si cení zejména rozvoje logického a strategického myšlení. Děti zábavnou formou procvičují matematické operace, rozvíjí logické myšlení, seznamují se s novými hrami, a především se učí, jak smysluplně trávit svůj volný čas.

Zdeňka Vítová

OSLAVA MEZINÁRODNÍHO DNE EKOŠKOL

ZŠ Kaplického využila Mezinárodního dne ekoškol a 7. listopadu uspořádala pro své žáky projektové vyučování na téma Šetrný spotřebitel.

Úkoly byly rozděleny podle věku žáků. Ti nejmenší si se svými učiteli povídali o tom, co všechno se musí stát, aby si mohli z domu přinést svačinu. Naučili se tak za pomoci obrázků sestavit výrobní řetězec. Starší žáci se seznamovali s pojmy, jako je hliník nebo tantal. Dále se dozvěděli zajímavé informace o kávě a palmovém oleji.

Žáci byli pro práci rozděleni do skupin, v nichž si předávali nejrůznější informace o jednotlivých surovinách. Další aktivitou bylo poznání značek ekologických produktů. Nyní už všichni vědí, co znamená například fair trade a jaké podmínky musí splňovat ekologicky šetrný výrobek.

V rámci projektového vyučování proběhla ve školní jídelně také ochutnávka zdravé stravy. S pomocí žáků a jejich rodičů jsme v jídelně vytvořili zdravý bufet, kde mohli ostatní žáci ochutnávat různé druhy pomazánek, zdravých sušenek, ovocných a zeleninových salátů. Největší úspěch měly smoothie koktejly. Zájem dětí předčil naše očekávání a vše, co jsme připravili, se také snědlo – ve shodě s tématem Šetrný spotřebitel.

Toto téma pro nás ještě neskončilo. Na jaře proběhne druhá část projektového vyučování. Tentokrát se zaměříme na módu a zkusíme z našich žáků udělat ekoškoláky.

Lucie Bartošová

ZÁKLADNÍ ŠKOLA DOBIÁŠOVA

PÁŤÁCI A JEJICH PROJEKT: PSÍ STOPOU

Na konci září se v útrobách a na školních pozemcích ZŠ Dobiášova udál neobyčejný projekt, který dokáže chytit za srdce a často donutí se zamyslet.

Hrstka školáků, konkrétněji dva páté ročníky, vytvořila úžasnou věc, do které dokázala zapojit nejen zbytek svých spolužáků z prvního stupně, ale také rodiče a své kamarády. Všichni tito dobrovolníci po celé dlouhé tři dny shromažďovali, sháněli, sbírali a přebírali všelijaké pamlsky a příspěvky pro psí útulek v Krásném Lese.

Útulek s prostým, leč výstižným názvem Azyl pes si jistojistě zaslouží jakoukoliv, ať už větší, či menší pomoc, neboť se snaží dělat svou práci nejlépe, jak umí. A daří se. Od roku 1992, kdy se do útulku dostalo první opuštěné zvíře, se tomuto ústavu podařilo najít nové rodiny pro přibližně 3 860 pejsků a 175 koček.

A tak opuštění psi budou mít díky dětem plno pamlsků, granulí a hraček. Alespoň trochu tak děti z Dobiášovy chtěly vylepšit smutný život opuštěných psů. Za tuto snahu byly i odměněny ukázkou výcviku psů a dobrým pocitem, že dávat je často víc než jenom dostávat. Příprava projektu zabrala pátákům několik dní. Zato si však mohli v praxi vyzkoušet plno profesí. Od výtvarníka v podobě vytváření plakátů, redaktora při psaní zpráv do školního rozhlasu, hlasatele, který informoval o probíhající akci spolužáky v ostatních třídách. Až po práci učitele, když ostatním připravili psí překážkovou dráhu a zajišťovali bezpečnost u překážek.

Pro 5. A a 5. C to byla dobrá zkušenost a pro ostatní zajímavé a zábavné tři dny. Věříme, že podobné projekty se stanou nedílnou součástí dalších školních let.

Světlana Snětivá, Michaela Novotná

ZÁKLADNÍ ŠKOLA NĀMĚSTÍ MÍRU

PROJEKTOVÉ DNY NA ŠKOLNÍ ZAHRADĚ

V tomto roce pokračujeme v přizpůsobení školní zahrady pro výuku environmentální výchovy, ale i jiných předmětů. Paní učitelky vytvořily 4 modelové projektové dny, ve kterých žáci během celého dne uplatňovali badatelské postupy: pozorovali, kladli si otázky, formulovali hypotézy, navrhovali plán řešení, realizovali experimenty, zaznamenávali si výsledky a formulovali závěry. Výuka probíhala ve skupinách, žáci pracovali s textem formou samostatné práce, diskutovali spolu a rozvíjeli si tedy komunikační dovednosti i schopnost spolupracovat.

Pro 6. třídy jsme připravili velice zajímavý projektový den s názvem Co skrývá půda I. Část projektového dne probíhala na školní zahradě (po dokončení její revitalizace bude moci celý den proběhnout v přírodě). Děti si zde odebraly vzorky půdy, které jsme podrobili důkladné analýze pomocí lupy a mikroskopů. Během zkoumání jsme si uvědomili, jaké jsou základní podmínky pro život, z čeho se skládá půda, vnímali jsme ji všemi smysly a lépe jsme pochopili, jak křehká je rovnováha v přírodě a jak je půda pro život důležitá a velmi vzácná. Uchvátilo nás pozorování neživé části půdy pod mikroskopem a korunou celého dne bylo zkoumání živočichů, které jsme v půdě našli. Podle klíče pro bezobratlé

jsme pak určili, o jakého živočicha se jedná.

Na žáky 7. třídy čekal projekt na téma Hmyzí říše, během něhož žáci zjišťovali, jaký hmyz žije na zahradě, který hmyz opyluje krytosemenné rostliny. Díky smyslovým a pohybovým hrám si děti vyzkoušely, jak se mravenci dorozumívají a jak pracují. Simulační hra na opylovače dětem přiblížila svět opylovačů, uvědomily si způsoby opylování. Hmyz, který se nám podařilo na zahradě odchytnout, jsme také zkoumali pod mikroskopem. Důkladně jsme prozkoumali tykadla, složené oči, ústní ústrojí, nohy a křídla. Na konci projektového dne byli žáci schopni hmyz charakterizovat.

Žáci 9. ročníku zkoumali půdní typy a druhy i chemické a fyzikální vlastnosti půdy. Uplatnili znalosti, které nabyli během celé školní docházky.

Projektová výuka na 1. stupni proběhne na jaře a zaměří se na sledování proměn ročních období a na téma voda. Pro potřeby dětí z 1. stupně jsme vybudovali pocitový chodníček, který bude využíván při prožitkových hrách.

V roce 2017 se nám podařilo získat dotace a dary z následujících fondů: Fond rozvojové spolupráce Grantového fondu SML, Ekofond MML, Dotační fond Libereckého kraje, Lesy ČR, finanční dar od Knorr-Bremse.

POZNÁVACÍ ZÁJEZD DO JIŽNÍ ANGLIE PRO ŽÁKY ZE ZŠ NÁM. MÍRU

Na začátku října se naši angličtináři s téměř 60 žáky druhého stupně vydali na poznávací zájezd do Velké Británie, a plni očekávání tak započali pětidenní dobrodružství s objevováním toho nejlepšího, co jižní Anglie může nabídnout.

Po překonání dvanácti set kilometrů a podmořského tunelu přes kanál La Manche jsme konečně dosáhli našeho vytouženého cíle. Na to, že se nacházíme na Britských ostrovech, nás okamžitě upozornila jízda po levé straně vozovky a značení vzdálenosti v mílích, což je pro nás nezvyklé.

Prvním bodem našeho putování bylo fascinující přímořské město Hastings, které dodnes slouží jako významný rybářský přístav. Po prohlídce města jsme vystoupali na zdejší vrchol. Tady jsme navštívili rozsáhlé pašerácké jeskyně, kde voskové figuríny a interaktivní naučné hry ilustrují temnou minulost pašování zboží do Anglie. Poté jsme se vlakem dopravili do půl hodiny vzdáleného městečka Eastbourne. Den jsme završili vystoupaním na nádherné útesy Seven Sisters, odkud se nám naskytl úžasný pohled na moře při západu slunce.

Ve večerních hodinách si natěšené děti odvezly jejich hostitelské rodiny. U tradiční anglické večeře tak měly děti

možnost využít vše, co se v hodinách angličtiny již naučily, a komunikovat v anglickém jazyce s rodilými mluvčími.

Druhý den jsme zavítali do malého anglického městečka v hrabství East Sussex zvané Rye, které v minulosti bylo úspěšným přístavem, zemědělským a obchodním centrem. Dále jsme zamířili do historického města Canterbury s nádhernou gotickou katedrálou – kolébkou anglické křesťanské církve a místem zavraždění arcibiskupa a mučedníka Thomase Becketa. Večer se už děti těšily opět do svých hostitelských rodin.

Závěrečný den v Anglii jsme strávili ve světoznámém přímořském letovisku a lázních - ve městě Brighton. Zde jsme měli možnost navštívit úžasné akvárium se žraloky a rejnoky téměř v centru města, přes půl kilometru dlouhé molo z viktoriánské doby a majestátní královský palác Royal Pavilion.

Ve večerních hodinách jsme plni dojmů a zážitků opouštěli tuto nádhernou zemi a těšili se na návrat za našimi blízkými do Liberce.

Nás, učitele angličtiny, nejvíce těší fakt, že žáci si byli schopni v této zemi vyřídit vše potřebné a že samotné hostitelské rodiny chválily jejich jazykovou vybavenost a schopnost příjemné konverzace v anglickém jazyce.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OBLAČNÁ

V prvním čtvrtletí tohoto školního roku uspořádali učitelé druhého stupně pět zajímavých exkurzí

PODZIMNÍ EXKURZE

Nejprve se v pátek 13. října 2017 vydali žáci sedmých tříd a deváté třídy v rámci předmětu dějepis a chemie do Kutné Hory, kde si prohlédli kostnici s kosterními pozůstatky 60 000 lidí, navštívili expozici Vlašského dvora, kde se dříve razily stříbrné mince (z názorné ukázky si někteří z nich dokonce odnesli kopii groše na památku), stříbrné doly a chrám sv. Barbory. Velkým zážitkem byla návštěva dolu, kde si prohlédli a hlavně vyzkoušeli, v jakých podmínkách horníci pracovali, a v neposlední řadě zde zažili i absolutní tmu.

V pondělí 6. listopadu navštívili žáci 9. ročníku v rámci předmětu Výchova ke zdraví (okruh Ekologie) libereckou spalovnu Termizo, kde se dozvěděli mnoho informací o energetickém využití odpadů. Kromě teoretické části, která zahrnovala především různé způsoby přeměny energetického potenciálu odpadu k výrobě tepla a elektřiny, měli žáci také možnost nahlédnout do jednotlivých oddělení spalovny jako např. do řídicí centrály či kabiny jeřábníka. Jelikož je problematika znovuvyžití odpadních materiálů stále aktuálnějším tématem, byla tato exkurze vhodným doplněním výuky a zajisté žákům přinesla nové poznatky z oblasti recyklace.

Třída 8. A navštívila v pátek 10. listopadu 2017 zajatecký hřbitov z první světové války v Ostašově. Položením květin

a zapálením svíčky uctily děti památku válečných veteránů, kterou si připomínáme 11. 11. – v den výročí konce první světové války.

V pondělí 13. listopadu vyrazila třída 7. A v rámci výuky dějepisu na přednášku ve formě procházky městem s paní průvodkyní Margitou Býmovou. Kontakt zprostředkovalo Komunitní středisko Kontakt, které ve spolupráci s libereckým magistrátem po čas letní turistické sezony provázelo každý čtvrtek zájemce o historii libereckých Židů.

Přednáška začala před budovou radnice, kde si žáci společně zopakovali symboly judaismu a vyslechli informace o příchodu židovského národa do Čech a do Liberce. Na konkrétních budovách na náměstí si ukázali, kde liberečtí Židé bydleli a pracovali a poté se přesunuli k Divadlu F. X. Šaldy. Zde se žáci na Stolpersteinech dvou ředitelů divadla dozvěděli podrobnosti o „Kamenech zmizelých“ – pamětních dlažebních kostkách lidí, kteří zemřeli v koncentračních táborech. Prohlídku jsme ukončili před Krajskou vědeckou knihovnou, jejíž součástí je i synagoga jako upomínka té, která shořela během Křišťálové noci.

Exkurze je velmi oblíbená a vhodná forma pro „přenesení vyučování“ žáků do terénu aneb učíme se aktivně historií poznáváním regionálních dějin.

VEČERNÍ DÍLNA ČTENÍ S MAMINKAMI

K prohlubování zájmu dětí o čtení napomáhá jakékoliv oživení práce s textem. I proto jsme již v minulém roce zařadili do hodin čtení čtenářské dílny, které si i letos děti ve třetí třídě velmi oblíbily. Společnou dílnu s rodiči – tentokráte s maminkami – jsme vyzkoušeli v listopadu tohoto roku poprvé. Maminky i děti si přinesly své rozečtené knížky, a strávili jsme tak večerní chvílky společnou četbou. Přečtený text pak děti sdílely spolu se svými maminkami a poté před ostatními prezentovaly. Nechybělo ani předčítání z nové knížky, ke které maminky s dětmi plnily zajímavé úkoly.

Večerní dílna čtení byla plná pohody, maminky i děti si užily společně příjemně strávené chvílky čtením i plněním různých úkolů, poznaly práci svých dětí v třídním kolektivu. Dílna se dle ohlasů líbila, a tak dalším nápadem je do budoucna podobné večerní čtení, tentokráte s tatínky. Doufejme, že dorazí také v tak hojném počtu.

S DRUMBENY NA ZŠ OBLAČNÁ

Na naší škole jsme mohli vidět, slyšet a hlavně si zahrát s muzikantem, experimentátorem a lektorem Zdeňkem Rollerem, otcem drumbenů.

Jedná se o originální ekologický buben a sedák v jednom, který si můžete sami pomalovat, rozeznít v různých velikostech a vdechnout mu svou rytmickou duši. Spolu s manželkou Bárou pořádá Zdeňk výukové a zážitkové programy jak pro školy, firmy, tak širokou veřejnost. Tentokrát byl u nás sám a kromě první třídy zvládl všechny žáky ve dvou dnech po pěti hodinách plných muziky zážitků i poučení, za což si zaslouží velký obdiv.

Kromě drumbenů přivezl i různé typy didgeridoo, ke kterým řekl zajímavosti a zahrál na ně. Myslím, že akce byla velmi povedená a líbila se všem dětem i vyučujícím, snad kromě těch, kteří učili ve svých třídách o patro níž a nad hlavami jim to celé dopoledne pěkně dunělo.

KROUŽEK LEGO

V loňském roce jsme zakoupili čtyři základní sestavy Lego Mindstorms EV3 včetně doplňkových souprav a díky tomu jsme vylepšili vybavení pro rozvoj algoritmického myšlení u žáků, kteří se přihlásili do kroužku Lega.

Lego Mindstorms představuje zajímavou alternativu a vhodný doplněk k tradičním metodám výuky základů algoritmizace. Základní souprava obsahuje motory a spoustu senzorů a čidel.

Žáci si na kroužku postaví robota, kterého následně

rozpohybují. Například v listopadu děti stavěly ve skupinkách lanovku, která následně jezdila mezi dvěma stanicemi. Pokud

se rozkývalo lano, lanovka automaticky zastavila a následně sjela do spodní stanice.

Součástí naší základní školy je Městská stanice mladých techniků, v rámci které je otevřena celá řada kroužků v odpoledních hodinách. Do kroužků se mohou přihlásit žáci všech libereckých základních škol. Kroužek Lega je určen pro žáky druhého stupně. Více informací najdete na našich webových stránkách.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA JEŠTĚDSKÁ

ŽÁCI Z JEŠTĚDSKÉ ZVLÁDLI MEZINÁRODNÍ PROJEKT TÝKAJÍCÍ SE MÉDIÍ NA VÝBORNOU

Ve dnech 13.–15. září 2017 probíhal v Liberci mezinárodní projekt nazvaný „20 let stále spolu“. Název symbolizoval dlouholetou spolupráci školy s partnerskou školou z německého Kodersdorfu. Projekt se uskutečnil za finanční podpory Česko-německého fondu budoucnosti a společným tématem setkání byla média.

Vzhledem k tomu, že se všichni žáci jako první cizí jazyk učí angličtinu, stává se tento jazyk také společným komunikačním jazykem. Němčinu se učí žáci jako druhý cizí jazyk až od 7. ročníku.

Třídenní setkání probíhalo ve smíšených česko-německých dvojicích. Žáci se znají z předchozích jednodenních akcí, vícedenní pobyt byl již jejich šestým shledáním. Společně poznávali instituce, kde se o médiích mohou dozvědět nejvíce – absolvovali workshop s názvem „Média – hlídací pes demokracie“ v Krajské vědecké knihovně, prohlédli si jednotlivá oddělení knihovny a plnili úkoly v dětském oddělení knihovny. Zajímavá byla pro všechny návštěva iQlandie, kde si každý mohl vyzkoušet exponáty na vlastní kůži. Součástí prohlídky byla také Velká science show v českém a v anglickém jazyce a návštěva planetária.

Velkým zážitkem byla návštěva Dětské televize a program s názvem „Mediální výchova“ zaměřený na reklamu kolem nás. Účastníci vytvořili vlastní scénář a dále si vyzkoušeli

práci moderátora, zvukaře či kameramana. K dispozici jim bylo malé televizní studio s klíčovacím plátnem pro ukázkou trikové manipulace s obrazem. Vzniklý materiál byl sestřihán pomocí stříhačského programu. Ten jsme si na závěr prohlédli. Výsledné dva spoty byly vloženy na Youtube kanál Dětské televize.

Téma médií nás provázelo také při dalších aktivitách – návštěvě redakce Kalendáře Liberecka, rozhlasového studia Hitrádia nebo při společné prohlídce města zaměřené na reklamu ve veřejných prostranstvích.

Třetí den setkání probíhal ve znamení workshopů na ZŠ Ještědská. Pro děti bylo připraveno celkem pět workshopů, při kterých zpracovávaly poznatky a společné zážitky z posledních dní. Opět ve smíšených mezinárodních dvojicích digitálně upravily a sestřihaly nafilmovaný materiál, vytvářely prezentace z fotografií, porovnávaly pravidla pro používání mobilních telefonů a internetu v české a německé škole, pomocí výtvarných technik si vyzkoušely základ tvorby filmových triků a formou koláží zachytily veškeré aktivity společného setkání.

Projekt se opravdu vyvedl po všech stránkách. Podařilo se nám nejen splnit náročný program, ale především zaujmout mladé lidi, motivovat je k dalšímu učení cizích jazyků jako prostředků vzájemné komunikace a prohloubit kamarádké vztahy mezi žáky v rámci Euroregionu Nisa.

STRAŠÁK SEM, STRAŠÁK TAM...

Viděli jste naše školní strašáky, kteří zdobí školní zahradu? Nepřehlédnutelné, víme. Je to zásluha družinových dětí, které se podílely na akci „Strašákohraní“ – tvoření s rodiči. Děti s rodiči měli možnost během podzimních prázdnin vytvořit svého strašáka a přinést ho do školy. Mezi strašáky se vyskytoval například kovboj, mumie, dýňový strašák, duchové a mnoho jiných stvoření. Děti se nebály použít jakýkoli materiál – mohli jsme vidět třeba dýně, dřevo, kyblík, pláštěnku, seno, obvaz, umělou hmotu, oblečení, paže apod.

Přísná porota z řad vychovatelek školní družiny zkoumala všechny strašáky a vyhodnotila akci „Strašákohraní“ jako velmi povedenou.

Touto cestou bychom chtěli ještě jednou moc poděkovat dětem a rodičům, kteří se do výroby strašáka pustili, a zvládli vytvořit tak výjimečná a originální díla.

POZNÁVACÍ A STUDIJNÍ ZÁJEZD DO ANGLIE PRO ŽÁKY 9. TŘÍD

V září 2017 se uskutečnil tradiční zájezd do Anglie pro žáky 9. tříd. V letošním roce jsme navštívili historické město York, které leží na severu Anglie a je metropolí tradičního hrabství Yorkshire. Žáci jsou pravidelně ubytováni v místních rodinách, poznávají zvyky a tradice běžné rodiny a utvrzují si a procvičí si znalosti v cizím jazyce. Dopoledne studují v místní škole, výuka probíhá s rodilými mluvčími. V odpoledních hodinách navštíví mnoho různorodých míst v Anglii.

V Yorku jsme navštívili York Minster – největší katedrálu v Anglii, Jorvik Viking Centre – muzeum věnované době Vikingů – a čokoládovnu York's Chocolate Story, kde si žáci

vyrobili na památku i vlastní ochutnávku. Do nejméně historie města York nás zavedla návštěva The York Dungeon. Spolu s herci jsme se stali součástí 10 příběhů, které jsou založeny na skutečných událostech.

K dalším navštíveným místům patří Flamborough Head s procházkou po bílých křídových útesech, lázeňské město Scarborough, rybářské městečko Whitby, starobylé nádraží Goathland a zřícenina opatství Fountains Abbey, které patří k nejkrásnějším místům Evropy. Poslední den před návratem domů jsme strávili ve starobylém univerzitním městě Cambridge.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA 5. KVĚTNA

SOBOTY PATŘILY ZDRAVÉMU POHYBU

Základy capoeiry, pilates, bosu a kin-ballu si mohli vyzkoušet návštěvníci na dvou sobotních akcích, které pořádal Spolek rodičů a přátel školy a ZŠ 5. května. „Napjatě jsme očekávali, kolik dorazí lidí. Nakonec nás zájem mile překvapil,” dělí se o dojmy z netradičně strávených dopolední Iveta Rejnartová, ředitelka školy.

Být na devátou ranní v sobotu ve škole, do které chodí od pondělí do pátku, byla jistě pro některé děti výzva. Obstály však skvěle a ještě přivedly rodiče, někteří i sourozence. Akce Zdravý podzim ve škole zahrnovala celkem tři termíny, z nichž první dva byly věnovány zdravému pohybu v méně obvyklých formách.

„Kvalifikovaní a zkušení lektoři zapojili příchozí do capoeiry, pilates, tance, rodiče si s dětmi zacvičili společnou jógu. Další dopoledne si zájemci vyzkoušeli fit jógu, cvičení na bosu, judo a kin-ball,” vyjmenovala detaily Lucie

Svárovská, vedoucí vychovatelka, která se podílela na přípravě. Některé ze sportů probíhají na ZŠ pravidelně jako kroužky, takže nechyběla ani ukázka v pojetí zkušených žáků. Velice atraktivní byla hra s obřím míčem o průměru 120 centimetrů. A to, že se jí tu věnují výborní hráči, potvrzuje i Marcela Kněbortová, učitelka a trenérka kin-ballu: „V půlce října jsme přivezli z mezinárodního turnaje bronz, dalším úspěchem byl titul Nejproduktivnější hráč turnaje pro Honzu Husáka z 9. A.”

Série akcí, kterou podpořil Liberecký kraj, měla být zakončena tvořivým dopolednem, kdy si děti měly vyzkoušet přípravu zdravých svačinek a dekorací z jídla. „Bohužel kuchař a pracovníci, kteří měli program na starosti, se nakonec nemohli zúčastnit. Připravíme náhradní termín, o němž budeme informovat na webu a facebooku školy,” vysvětluje Jan Mráček, předseda sdružení rodičů a přátel školy.

MONTESSORI TŘÍDY VYRAZILY DO PODJEŠTĚDÍ

Montessori třídy na ZŠ 5. května se do konce roku věnují tématu kniha a literatura. Kromě návštěv knihovny vyrazily děti také do krajiny spojené se spisovatelkou Karolinou Světlou. Autorku, jejíž díla se odehrávala ve Světlé pod Ještědem, dětem představily zástupkyně spolku Stopy v krajíně, který vytvořil naučnou stezku Po stopách Karoliny Světlé. V dalších dnech se na ni děti vypravily, doprovázeli je kromě učitelek i angličtí lektori a asistentky.

Po celodenním výletě se děti k rodičům vracely s úsměvy na tvářích, přestože měly v nohách přes sedm kilometrů a bláto nejen na kolenou. „Stezka nás zavedla i do lesoparku, kde děti probudily zakletého obra, a také do skalního domu, kde se odehrál smutný příběh z povídky Skalák,“ popisuje Veronika Pozlerová, učitelka 1. C. O Karolině Světlé se průzkumníci dozvídali nové informace z panelů, poslouchali audio ukázky a odpočívali na originálních lavičkách.

BUDEME I NADÁLE ZABÍJET NAŠI PLANETU?

Vzhledem k tomu, v jakém stavu je planeta Země, těžko uvěřit představě, že naše děti čeká bezstarostný život. Projektový den na ZŠ 5. května byl příležitostí ukázat žákům a žákyním druhého stupně, kde jsou v lidském jednání a chování největší chyby. Třeba se jich vyvarují, třeba ne, ale každopádně už vědí, jaké problémy lidstvo aktuálně řeší a řešit bude.

Název projektového dne byl všeřikající – Globální problémy. Jednotlivá témata představili učitelé a učitelky

„expertním“ skupinkám z různých ročníků. Ty se pak zabývaly znečišťováním oceánů, přelidněním a hladem, nadměrnou produkcí odpadů, nadměrnou automobilovou dopravou; dalšími tématy byl například nedostatek nezávadné vody či hrozba válek. Diskutovalo se, tvořilo, dohledávala se fakta.

„Globální problémy mají lokální příčiny, a proto i malé pozitivní změny mají velký význam. Jen je potřeba začít,“ dodává učitel Pavel Kos, který projekt vedl.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ALOISINA VÝŠINA

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Děti na naší škole většinou neřeší problém, co s volným časem. Škola nabízí tolik různých aktivit, že si děti musí mezi svými zájmy vybírat.

Pěvecký sbor Výšinka se letos připravuje na mezinárodní festival v Belgii. Přípravné sbory dělají radost divákům na předvánočních koncertech, na kterých se děti předvedou v nových krojích. Na kroje výrazně přispěl Liberecký kraj v rámci projektu „Výšinka zpívá díla českých autorů 20. století – koncerty přípravných sborů“.

S prací flétnových souborů se diváci mohli seznámit v rámci adventních vystoupení před libereckou radnicí.

Výtvarné ateliery přehlédnout nelze – chodby školy připomínají galerii.

Dramatický soubor Bezejména se svými 7 odděleními pracuje na nových inscenacích, s těmi loňskými děti

uspěly na našich i mezinárodních přehlídkách. Práci souboru podpořil Liberecký kraj v rámci projektu „Podpora dramatického souboru Bezejména“.

Včelařský kroužek letos podpořil Liberecký kraj i Ekofond města Liberec v rámci projektu „Včely a my“. Kraj podpořil i projekt „Programy ekologické výchovy – ze života včel“.

Děti si mohou také vybírat z množství sportovních kroužků – floorball, cyklistika, míčové hry, in-line bruslení atd. Díky podpoře Česko-německého fondu budoucnosti děti stráví týden se svými kamarády ze Žitavy na lyžích.

Rodiče dětí se v dotazníkovém šetření vyjádřili, že množství odpoledních aktivit je jedním z největších kladů školy. Jsme rádi, že jsme rodičům partnerem nejen ve vzdělávání, ale také ve výchově jejich dětí.

NA ZŠ ALOISINA VÝŠINA VZNIKÁ NOVÁ TRADICE

Již několik let se snažíme vytvářet v naší škole vědomí sounáležitosti mezi žáky všech ročníků. Pomáhají v tom i již tradiční akce, které pořádají naši deváťáci pro děti z nižších tříd. Jednou z nich je i Halloweenová strašidelná chodba.

Poslední říjnový den se naše škola zaplnila strašidýlky, malými čarodějnicemi, duchy, kostlivci a jinými příšerkami.

Celé dopoledne se v jedné z chodeb školy – té nejtemnější – ozývaly prapodivné skřeky, skřípání, šeptání, temné huhlání. Pokud jste do chodby na vyzvání jejích strážců vstoupili, ocitli jste se ve světě Halloweenu se všemi atributy, které do něj patří: po zdech šplhali obrovští pavouci, na lavičce se jen tak zubila lebka a vedle ní ležely kosti, nad hlavou se vám vznášeli přízrační netopýři, cestu ozařovaly pouze zubící se dýně, potkávali jste i podivná stvoření. To vše pro své spolužáky z 1. stupně připravili spolu s učitelkami angličtiny naši deváťáci.

A nejen to. Pro každou ze tříd si přišly dvě čarodějnice, vysvětlily dětem, co je v Halloweenové chodbě čeká, odvedly je na místo a celou dobu je ochraňovaly. Po návratu dětem rozdaly odměny, ale i pracovní listy s halloweenskou tematikou. Některé dvojice děvčat tak s malými dětmi strávily téměř celé dopoledne.

Akce splnila mnoho našich očekávání – propojila děti z různých ročníků, starší děti si prožily pocit zodpovědnosti za uspořádání akce i za své malé svěřence, mnoha malým zase bylo příjemné, že je starší děti baví i ochraňují. Na vlastní kůži si všichni prožili halloweenskou tradici.

Angličtina se stala na naší škole povinnou součástí výuky ve všech třídách, tedy i v 1. a 2. Kromě toho u nás působí v rámci hodin angličtiny ve 4.–9. třídách rodilý mluvčí. Chceme poskytnout našim žákům co nejvíce příležitostí rozvíjet jejich komunikační dovednosti v anglickém jazyce. Halloweenská tradice se tak stává dalším nahlédnutím do kultury anglicky hovořících zemí.

NEUVÍZNOUT V PAVUČINĚ II

Již podruhé Základní škola Aloisina výšina s partnerskou školou Mittelschule am Burgteich Zittau organizovala pobytový seminář zaměřený na prevenci kyberšikany a bezpečné chování na internetu. 50 českých a německých dětí společně procházelo příběhem Rebecy Ann Sedwick, který děti rekonstruovaly na základě jejího fiktivního deníku. Na závěr projektu děti v česko-německých skupinách nahrály krátké filmy, z nichž jeden je prezentován na Youtube pod názvem projektu. Děti také vytvořily desatero pravidel pro maminku Rebecy, pomocí nichž se snažily podobné tragédii zabránit, a jiné desatero pravidel pro toho, kdo se na tragédii podílel, aniž by domyslel důsledky. Lekci zážitkové pedagogiky škola nabízí zdarma na vyžádání všem případným zájemcům z řad učitelů, stačí napsat na adresu školy. Děti si kromě vlastního projektu v Jizerských horách užily první sníh, hry v přírodě, diskotéku, a především navázaly nová přátelství a prohloubily komunikaci v němčině i angličtině. Školy spolu spolupracují dlouhodobě, i tento projekt byl podpořen Česko-německým fondem budoucnosti a Fondem rozvojové spolupráce Statutárního města Liberec. Děkujeme.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KŘÍŽANSKÁ

DEVĀŤÁCI – STARŠÍ KAMARÁDI MALÝCH PRVNĀČKŮ

K tradicím naší školy patří již léta patronát devĀťáků nad prvňáčky. Každý devĀťák si vybere svého malého kamaráda a po celý rok je jeho patronem. Setkají se spolu hned na začátku školního roku, kdy se vzájemně představí a devĀťáci si odvedou prvňáčky na druhý stupeň. Zde jim ukážou, kde se nachází tělocvična, jídelna, čítárna a ředitelna. Protože každý patron provází svého svĀřence sám, mají prvňáčci možnost se na vše zeptat a lépe se zorientovat.

Od začátku listopadu všichni pilně nacvičují písničky, se kterými společně vystoupí při rozsvícení vánočního stromečku. Letos to bude píseň Prosinec od autorské dvojice SvĀřák–Uhlíř a anglicko-česká verze Last

Christmas. 5. prosince navštívili devĀťáci prvňáčky jako Mikuláš s doprovodem andĀlů a Āertů. K užšímu setkání mají příležitost před Vánoce – kromĀ výměny dárečků se prvňáčci mohou pochlubit tím, jak už umí číst a psát, a patroni jim přečtou nějakou pěknou pohádku. A až se ti menší ještě trošku procvičí ve čtení, pozvou si na oplátku své velké kamarády, kterým předvedou, co všechno se naučili.

Příležitost, kdy se nejstarší žáci setkávají s těmi nejmladšími, je mnohem víc. Patronát vede žáky k vzájemné toleranci – pro ty starší je to příležitost cítit se dospĀle a zodpovědnĀ a ti mladší se naopak necítí ztraceni a jsou moc rádi, když na chodbĀ potkají svého patrona.

FESTIVAL PEDAGOGICKÉ INSPIRACE

V tomto školním roce se konal další ročník festivalu pedagogické inspirace, který se koná na ZŠ Kunratice v Praze. Jedná se o akci, která je podporována projektem „Pomáháme školám k úspěchu“. Festival navštívilo téměř 800 lidí ze všech koutů naší republiky. V rámci akce bylo uspořádáno skoro 140 dílen, které byly většinou na kolegiální úrovni, kdy se učitelé od sebe navzájem mohou učit, a ukazovat si tak nové směry ve své oblasti nebo předmětu.

Naše škola se účastnila v plném počtu. Navíc se můžeme

pochlubit aktivní účastí pěti pedagogů, kteří vedli své dílny, a mohli tak být inspirací pro ostatní návštěvníky festivalu. Mohli jsme se díky tomu pochlubit naší prací a zkušenostmi z párové výuky, oborového čtení u začínajících čtenářů, prací s malovanými atlasy, čtenářstvím v ŠD a také s ročníkovými projekty v devátém ročníku.

Nejpřínosnější pro naši školu je to, co jsme si z festivalu odvezli. Jedná se o nový náboj, inspiraci a zkušenosti, které nám předávali naši kolegové z dalších škol, a také nové vazby, které tímto způsobem navazujeme.

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMKU

Pátek 1. prosince se nesl na ZŠ Křížanská v duchu přicházejících vánočních svátků. V areálu školy se uskutečnilo setkání dětí, rodičů a pedagogů při rozsvícení vánočního stromu. Od 16.30 začalo zpívání v kostele sv. Vojtěcha, kde vystoupili nejen naši nejmladší i nejstarší žáci a paní učitelky, ale také děti z MŠ Pastelka. Po vystoupení v kostele jsme se přesunuli k našemu vánočnímu stromu, kde nás sbor žáků nalákal ke společnému zpěvu u stromu.

Společné odpočítávání všech přítomných přispělo k rozzáření stromu, který bude v příštích dnech všem dětem připomínat adventní čas a skutečnost, že se blíží Vánoce. Ve zpívání nám nezabránila ani zima, ani tma. Sdíleli jsme společné zážitky a radost ze zpívání. Po rozsvícení vánočního stromku byly zahájeny vánoční dílny, kde si děti mohly vyrobit dárky pro své blízké. Návštěvníci mohli ochutnat cukroví, které žáci druhého stupně upekli.

ZŠ ČESKÁ

NOCOVÁNÍ

Bylo to v ten dlouho očekávaný den, na který se všichni moc těšili. Pátek 10. 11. 2017 byl chladný a na podzimní období typicky sychravý, což ale neubíralo na náladě všem zúčastněným. Chystalo se totiž nocování 6. ročníku, které mělo za hlavní úkol stmelit a podpořit třídní kolektivy, zocelit společného ducha a naučit žáky spolupracovat či jim zábavnou formou ukázat, že i předměty, ze kterých mají mnozí strach, mohou být zábava. Program akce byl rozdělen do dvou částí, každá pečlivě připravena vyučujícími a řadou dobrovolníků z řad letošního 9. ročníku.

V 18.30 se do školy nahrnuli sice zmoklí, ale především veselí žáci 6. tříd, ještě řekli poslední „ahoj“ svým rodičům (někteří to ani nestihli) a již plni očekávání směřovali do svých kmenových tříd, aby se zahrnuli a připravili si své spacáky. Samotný program začal asi o půl hodiny později, kdy se všech zhruba 50 žáků rozdělilo do skupinek po pěti až šesti a postupně se vydali plnit úkoly k jednotlivým stanovištím. Obrovský úspěch zaznamenala opičí dráha v podobě domu hrůzy, kterou připravili žáci z 9. A v malé tělocvičně. I samotná cesta k tomuto stanovišti byla zkouškou odvahy, protože hned na startu vstup hlídal maskovaný muž, jak vystřížený z hollywoodského hororu. Celá cesta byla dobarvena tajemnou hudbou a dveře, které děti mýjely, si také dělaly, co chtěly.

Druhou často zmiňovanou aktivitou byly bezpečné chemické pokusy, které byly připraveny s použitím běžně dostupných surovin, jako je olej, ocet, jedlá soda, sůl, zelný nálev apod. Cílem bylo šestákům představit chemii (a možná i dostupné domácí suroviny) v zábavné formě. Další zajímavé stanoviště bylo vytváření záložek do knížky, ale určitě se nejednalo se o obvyklé záložky. Každá z nich totiž byla unikátní. Ptáte se, jak je to možné? Odpovědí je – daktyloskopie. Žáci pronikli do tajů tak trochu detektivní práce a vyzkoušeli si hned několik způsobů odebírání a snímání otisků prstů. Přes razítko si pak své vlastní otisky z pravé i levé ruky otiskli na předem připravený papír, který si nakonec nechali zalaminovat, a tak vznikla unikátní záložka, dokazující jejich individualitu.

Mezi další aktivity patřilo například stavění babylonské věže (velká hromada kostek + děti = zaručený úspěch) nebo Piccasův workshop, kde se malovalo poslepu pouze s pomocí hlasových instrukcí, či archeologický koutek a luštění pradávného klínového písma. Po krátké „svačinové“ pauze čekaly na obě 6. třídy ještě dvě akce. Jednou byl noční orientáček se zapeklitými otázkami a záhadnou tajenkou a druhou pak stmelovací týmové hry ve velké tělocvičně. Vše zakončil mezitřídní souboj ve vybíjené, ze které vyšla vítězně 6. A. Páteční program se tak nachýlil ke konci a zbývalo jen vyčistit chrup, zalézt do spacáků a spinkat...

V sobotu ráno se děti vzbudily celkem brzy a nastalo „velké“ balení, pro některé možná i úplně poprvé, ale všichni to nakonec zvládli. Nachystána byla výtečná snídaně skládající se z dětmi tolik oblíbených koblih a teplého čaje.

Za pedagogický sbor a třídní učitele 6. tříd Jitka Vokurková

LOUPEŽNICKÉ PUTOVÁNÍ 1. ROČNÍKU ZŠ ČESKÁ

Na začátku října jsme se vydali za naším prvním velkým dobrodružstvím. Nejprve jsme cestovali vlakem, potom hlavně pěšky lesem. Poznávali jsme stromy a jejich plody, navštívili jsme velkou sbírku místního kaktusáře. Svačinky od maminek jsme si vychutnali v lese. Dodaly nám nápady pro šiškové úkoly i sílu na další cestu. Před obědem jsme si zařadili na hřišti. Oběd i další jídla nám v naší chatě Javor moc chutnaly.

Po odpočinku na pokojích jsme se vydali fáborkovou cestou na loupežnickou rozhlednu Bramberk. Všichni našli odvahu vyjít spoustu schodů a podívat se na podzimní výhled po kraji až k Ještědu. Cestou zpět jsme lesním vílám společně postavili několik domečků. Určitě se jim líbily.

V chatě nás kromě chviliek malování a zábavy na pokojích čekaly i další hry v jídelně. Pak se všichni uložili do postýlek a po dni na čerstvém vzduchu jsme rychle usnuli, aby brzy přišlo ráno a další pohádková překvapení.

Po snídani si každý vyrobil svého draka Jindřicha z Jindřichova, skupinky pak hledaly a sestavovaly ukryté loupežníky a všichni si došli pro své poklady. Na závěr nás po krásných společně prožitých dnech čekalo balení a cesta zpět vlakem domů. Ani déšť v Liberci nepokazil závěr našeho putování.

Dva dny plné zážitků nám připomenou nejen fotky, ale i Loupežnický deník.

Pravidelně pořádáme na začátku školního roku pro žáky 1. ročníku harmonizační dvoudenní pobyt. Žáci získají mnoho společných zážitků, mají tak lepší možnost se navzájem poznat a vytvořit si vzájemné vztahy.

OKRESNÍ KOLO VE FLORBALU

Na začátku listopadu jsme v prostorách tělocvičny ZŠ Barvířská odehráli postupové kolo ZŠ. Původně jsme měli hrát pouze tři zápasy, nicméně dorazila ještě ZŠ Komenského, a tak kluci odehráli celkově čtyři utkání.

Hrací čas byl 2 x 10' a v systému 4 + 1 mohl postoupit pouze jeden tým. V prvním utkání jsme se střetli se ZŠ z Mníšku a vyhráli jsme ho v poměru 13:0. Velmi náročný souboj svedli kluci ve druhém zápase proti favoritům se ZŠ Barvířská. Školu, která se může pyšnit skvělými fotbalisty, jsme zaskočili svou dravostí a šikovností na hokejkách. Utkání skončilo remízou 3:3 a zde musíme vyzdvihnout našeho brankáře Dana a šestáka Adama, který dal velmi důležitou třetí branku.

Všichni kluci si ale vyzkoušeli utkání plné tvrdých soubojů a bojovali jeden za druhého. Toto skóre nám vlilo krev do žil a věděli jsme, že v ostatních dvou utkáních musíme nasázet soupeřům co nejvíce branek. Třetí zápas se ZŠ Komenského skončil 19:0 a poslední utkání se zastavilo na skóre 27:0. V poměru 62:3 jsme tento turnaj vyhráli a zajistili si postup do dalších bojů.

Hana Koničková

ZÁKLADNÍ ŠKOLA HUSOVA

DALŠÍ PRVNÁČCI JSOU SOUČÁSTÍ ŠKOLNÍHO SPOLEČENSTVÍ ZŠ HUSOVA

„Budem pilné včeličky, budem nosit jedničky,“ zaznělo na konci slavnostního imatrikulačního slibu školní aulou Základní školy s rozšířenou výukou jazyků Liberec, Husova v podvečer 1. a 2. listopadu 2017. Noví prvňáčci ukázali svým rodičům i starším kamarádům, co vše za první dva měsíce zvládli a co se naučili, aby mohli být slavnostním aktem přijati do školního společenství. Letos poprvé byla imatrikulace rozdělena do dvou dnů, a jak se ukázalo, tato novinka se osvědčila. Obě třídy si „svůj“ slavnostní den rozhodně užily.

„V 1. A se prakticky naučíme anglicky. V 1. B za němčina, krásně nám to začíná. Až se všechno naučíme, ve světě se neztratíme.“ Blahopřejeme, prvňáčci. Zvládli jste český text, anglické i německé písničky a dokázali jste, že jste opravdoví školáci. Význam akce byl umocněn symbolickým vtištěním dlaně do zdi slávy a převzetím „Přijímacího listu“ z rukou paní ředitelky. Hrdost a pozitivní vědomí, že patříme právě k tomuto společenství, napomáhá prvňáčkům nejen k formování zdravého sebevědomí, ale sehrává důležitou roli při utváření si vztahů k ostatním i okolí.

Petra Soldánová

STÁTNÍ SVÁTKY A VÝZNAMNÉ DNY ČESKÉ REPUBLIKY

V listopadu proběhl na škole ZŠ Husova projektový den, který byl zaměřen na zpracování základních informací ke státním svátkům a významným dnům České republiky.

Státní svátky byly velmi kreativním způsobem přiblíženy šestými třídami. Těžkého úkolu věrně vybarvit mapu České republiky se děti zhostily s velkým úsilím a povedlo se. Sedmé a osmé třídy se podělily o významné dny a to podle obtížnosti pochopení událostí těchto dnů. Obdiv patří jejich kreativitě a výtvarnému pojetí.

Deváté třídy se měly ohlédnout za událostmi roku 2017, které ovlivnily život v naší zemi. Zajímavý výsledek vypovídá i o samotných žácích devátých tříd, protože bylo potřeba důkladně zvážit a promyslet, zda opravdu události patří mezi ty, které ovlivňují život lidí. Projektový den splnil očekávání žáků i tvůrců projektu. Nejlepší práce získají své místo v prostorách školy po celý další kalendářní rok.

ADVENTOVÁNÍ NA ZŠ HUSOVA

Předvánoční čas školní družiny a školního klubu na ZŠ Husova s rozšířenou výukou jazyků se nese v duchu pečlivých příprav na dvě důležitá společná setkání žáků a jejich rodičů.

Tím prvním, kterým pomyslně odemkneme dveře sváteční atmosféry, je výroba adventního věnce, bez kterého si většina z nás Vánoce ani nedokáže představit. Akci směřujeme na sobotní dopoledne vždy před první adventní nedělí. Nutno říci, že nabídka materiálu bývá velmi pestrá a fantazii se při samotné práci meze nekladou. Je přeci tak krásné vyrobit si vlastní originální věnec, ať už jednoduše přírodní nebo naopak v lesklé zbroji zlaté či stříbrné barvy. Jedno je však jasné, základ věnce by měl být ze zeleného jehličí, protože právě to symbolizuje život přežívající i tuhou zimu.

Zhruba v polovině prosince tradičně pořádáme naši druhou významnou událost a tou je vánoční jarmark. Zde si každý příchozí může zakoupit drobný dárek v podobě přání, ozdoby na stromek, cukroví nebo jiný výrobek, který se zrodil díky šikovným dětem. Dále jsou všem k dispozici různorodé dílničky, kde si přijdou na své zejména všichni s kreativní duší a chutí vytvořit si svůj vlastní dárek. Loňskou novinkou, která se těšila velkému ohlasu, je tzv. Tombola pro dobrou věc. A letos se všichni mohou těšit i na občerstvení. Ráda vyzdvihnu nadšení i zodpovědnost, s jakou děti přistupují k celému průběhu jarmarku. Zapojují se do projektu od samého počátku malováním plakátů, vyráběním vánoční výzdoby, pečením cukroví a v závěru se pak rády stanou prodávacem zboží nebo průvodcem po škole.

Je jistě důležité zmínit i charitativní stránku této akce. Část výtěžku putuje každoročně za naším na dálku adoptovaným

chlapcem Ravičandrou až do Indie a umožňuje mu studium na škole. Ten nám na oplátku několikrát v roce píše, jak se mu daří v učení, popisuje svůj běžný život v rodině i jejich pro nás vzdálené zvyky.

Další vybraná částka míří do liberecké ZOO v podobě sponzorského daru zvířeti, které si děti určí hlasováním. Letos se tím vyvoleným stal chameleon jemenský.

Závěrem chceme popřát klidné svátky všem, nejen těm, kteří se rozhodnou přijít a společně strávit pár chvil v naší dílně.

*Krásné a poklidné svátky přeje za celý kolektiv ŠD
Kateřina Fanta*

ZÁKLADNÍ ŠKOLA LESNÍ

ZA NĚMČINOU PŘES HRANICE

Potýkat se s nástrahami cizího jazyka jsou žáci zvyklí většinou ze školních lavic. Přesto ani sebelepší výuka dětem nenahradí cennou zkušenost ze setkání s rodilým mluvčím tváří v tvář. Znalost cizího jazyka je především důležitou dovedností v mezilidské komunikaci. Nejsilnějším motorem při jeho osvojování je proto reálná potřeba vzájemného dorozumění. Umělé školní prostředí však tento druh motivace dětem většinou nezaručí. A tak se oproti simulovaným komunikačním situacím v hodinách cizího jazyka stává právě osobní setkání s rodilým mluvčím silnějším a autentičtějším zážitkem. Radost z komunikačního úspěchu je v takovém případě k nezaplacení a přispívá u dětí k vyšší motivaci i při samotné výuce.

A protože německy mluvící sousedy máme tady v Liberci přímo za humny, rozhodli jsme se letos znovu navázat na dosavadní spolupráci s naší partnerskou školou v Žitavě. V rámci přípravy na druhý cizí jazyk jsme zapojili žáky našich sedmých ročníků do celoročního výměnného projektu s jejich

německými vrstevníky z Parkschule Zittau.

První společné setkání proběhlo v listopadu u nás v Liberci. Protože všichni zúčastnění žitavští žáci se již druhým rokem učí ve své škole česky, mohli jsme této příznivé situace patřičně využít a vytvořit z dětí malé „mezinárodní jazykovědné týmy“. Díky vzájemné komunikaci při pohybu ve městě, ve škole a při návštěvě libereckého iQparku pak smíšené skupinky společnými silami objevovaly, porovnávaly, systematizovaly a zaznamenávaly slovní zásobu obou jazyků. Výsledkem jejich celodenní práce pak byly krásné trojjazyčné slovníčky, které v závěru setkání čeští i němečtí vyučující společně zhodnotili a ocenili.

Kromě jazykových výstupů a odměny si však děti odnesly ještě něco mnohem cennějšího: nadějný začátek nových kamarádství a radost z úspěchu. Už nyní se těšíme na další lednové setkání a na to, co si pro nás tentokrát na oplátku připraví naši němečtí partáči v Žitavě.

Magdalena Čížková, učitelka němčiny

VÝJEZDNÍ SETKÁNÍ ŠKOLNÍHO PARLAMENTU ZŠ LESNÍ V KOŘENOVĚ

Jak se již stalo tradicí, i letos jsme s příspěvním grantového fondu Libereckého kraje a využitím služeb lektorů z organizace Souběh absolvovali výjezdní kurz školního parlamentu.

Tentokrát jsme museli přizpůsobit svůj program nepříznivým povětrnostním podmínkám, přesto jsme strávili dva dny v příjemném prostředí v chatě Pod Štěpánkou. Poznali jsme, že naši čtvrtáci mohou společně se staršími žáky bez větších problémů vymýšlet nové náměty na zkvalitnění života ve škole, hrát týmové hry na rozvoj komunikace, spolupráce, argumentačních dovedností, hry na efektivní předávání informací i zažít tajemno na večerní rozhledně.

Vytvořili jsme 4 věkově smíšené týmy, které se nyní na pravidelných workshopech a setkáváních školního parlamentu zabývají stanovením pravidel pro používání školní wi-fi, úpravou školního zvonění a vymýšlejí nové akce pro školu i pro veřejnost. Jak se jim práce daří, prověří až čas.

*Michaela Ulvrová,
koordinátorka školního parlamentu na ZŠ Lesní*

NOCOVÁNÍ VE ŠKOLE

Protože štěstí přeje připraveným, rozhodli jsme se na letošní vánoční svátky i na adventní trhy připravit včas, abychom nebyli zaskočení a nepodlehli obvyklému předsvátečnímu stresíku.

Vlastně to nebylo až tak brzy, zvážíme-li, že hypermarkety už v té době nabízely Mikuláše...

24. října jsme se v podvečer sešli ve třídě a rozdělili se do dvou skupin. Společně s námi dorazili i někteří z rodičů, práce před námi bylo totiž dost, takže každá pomocná ruka se hodila. Ostatní rodiče se také podíleli na přípravách i na zásobování – vždyť při práci vyhládne!

Příchod do školy ve chvíli, kdy se stmívá, nikomu nevadil, nikdo se nechtěl „ulejt“. To bylo příjemné zjištění: radostný hovor a očekávání, zda se dílo podaří, vlily všem účastníkům energii do žil.

Děti si odložily osobní věci i spacáky s plyšáky a těšily se, až to vypukne. První skupina odešla do školní kuchyňky, ovšem kdo by čekal laskominy, mýlil by se. Úkolem tohoto týmu byla výroba voňavých mýdel. Všechny aktéry to pohltilo, každý zvládl vyrobit mýdlo jako dáreček pro své blízké a také něco k prodeji na adventní trhy do třídního stánku. Vonělo to levandulí, bergamotem, vanilkou, skořicí...

Druhá část nocležníků zůstala ve třídě, která se na chvíli změnila v „andělskou dílnu“. Ze dřeva a sádry jsme zde vyráběli tradiční symbol Vánoc – anděly. Zatloukání hřebíčků

si někteří z nás vyzkoušeli poprvé. Práce se sádrovými obvazy byla pro nás také neobvyklá, dalo nám to zabrat, ale nikdo nebyl poražený! Každý andělka vytvořil.

Po večeři z maminkovských zásob jsme si role vyměnili, andělci šli „mydlit“ a „mydláři“ se oddali andělskému tvoření. Po dalších dvou hodinách usilovné práce nadešel čas povečeřet ještě jednou, pochopitelně bylo třeba ještě všechen tvůrčí nepořádek odstranit, což už nebylo tak zábavné jako výroba vánočních dárečků. Nicméně i toto se zdařilo a my jsme si ustlali, abychom si odpočali. Pokud byste předpokládali únavu či touhu opustit školu a jít si odpočinout domů do svého pelíšku, pletete se. Nebylo jednoduché všechen ten pracovní elán v sobě uspat, takže teprve kolem půlnoci jsme začali chrupkat.

Ráno jsme vstali bez obtíží, trochu jsme se poprali s balením spacáků, někdo pátral po svých osobních věcech déle než doma. Nasnídali jsme se ve školní jídelně a začali jsme se učit... Měli jsme před sebou podzimní prázdniny, takže naděje, že se „dospíme“ nám pomohla překonat občasné mimoškové chvíle ve středečním vyučování. Všichni jsme se kochali svými výtvy a byli jsme pyšní na to, co jsme dokázali. Už i my dokážeme přispět k vytváření vánoční atmosféry, i my už umíme připravit radost a potěšení druhým. Tímto jsme určitě bohatší o poznání, že nejen být obdarován přináší radost. *Monika Fiebigerová, třída 4. A*

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ŠVERMOVA

ZÁLOŽKA DO KNÍŽKY SPOJUJE: TAJUPLNÝ SVĚT KNIŽNÍCH PŘÍBĚHŮ

Do mezinárodního projektu, při kterém si žáci z různých škol vyměňovali vlastnoručně vyrobené záložky, se z naší školy zapojili žáci z prvního stupně.

Pátákům se podařilo zpracovat tajemno pastelkami a záložky obdařili záhadami, se kterými se v knižních příbězích setkávali. Malovali stopy, které zkoumá detektivova lupa, tajemná lesní zákoutí, ale i hororové obrázky monster a příšer.

Úplně jinak si se záložkami pohráli prvňáčci. Žáci 1. B, to nejsou jen tak obyčejné děti, jsou to praví indiáni a indiánská tematika se objevila i na záložkách.

Prvňáci z áčka taky nejsou obyčejní, jsou to námořníci, kteří se znají se sovičkou Světlanou, co bydlí na písmenkovém stromě a pomáhá dětem objevovat svět. Sovy jsou prý nositelkami moudra, a i když k námořníkům patří spíše papoušek, nedá tahle parta na svou sovu dopustit. Hádejte, kdo byl na záložkách?

Také všechna oddělení školní družiny se do projektu zapojila. Zde se objevila široká škála motivů a technik. Viděla jsem houseňáky, nadpřirozené bytosti, záhadné mořské příšerky, ale i princezny, jednorožce a autíčka.

Všichni se snažili, aby jejich záložky udělaly radost. Brali to nesmírně vážně.

Ještě pár letáčků o Liberci, jednu sladkou odměnu pro koordinátorku na druhém břehu, pár řádků s pozdravením a přáním všeho hezkého a balíček záložek pro děti ze Slovenska mohl letět.

Každý, kdo vyráběl, byl za pár týdnů také obdarován. Těšení bylo veliké a jásání nad balíčkem ještě větší. Pro prvňáčky bylo předávání záložek obřadem, zasvěcujícím děti do čtenářského světa. První slova a jednoduché věty četli právě se záložkou od nového kamaráda.

Slovenské záložky byly překrásné. Indiáni dokonce naprosto neplánovaně obdrželi záložky ve tvaru indiánských pírek. Trochu je podezřívám, že na Slovensko o přestávkách vysílali kouřové signály. Nebo že by tam taky měli indiány? Kdo ví.

Víme ale jistojistě, že projekt nás bavil. Všechno probíhalo hladce, spolupráce s partnerskou školou byla příjemná. Radost jsme se snažili předat a radost nám byla dána.

Budeme se těšit, jaké téma projektu nás překvapí za rok.

Jana Hanková

MATEMATIKA JINAK! PROČ?

Proč učit matematiku podle Hejného metody? V tradiční „kavárně“ před třídními schůzkami 23. listopadu toto téma rodičům objasňovala Lenka Charvátová, učitelka 1. stupně ZŠ Švermova.

Nejdříve poukázala na rozdíl mezi tradičním pojetím, kdy dětem pouze předáváme poznatky, a Hejného metodou, při které si je děti vytvářejí samy. Autora metody nám představila v ukázce z internetu, v níž profesor Hejný hovoří o tom, že se nesmí spěchat, že děti musí mít z matematiky radost, že je důležitá vnitřní motivace: chtít vědět, chtít něčeho dosáhnout.

Paní učitelka poté nastínila další základní principy této u nás nové metody: budování schémat (vychází ze zkušeností dětí), rozvoj osobnosti (samostatné uvažování dětí), práce s chybou (děti se zbavují strachu), prolínání témat, práce v prostředích, přiměřené výzvy. Hejného metoda využívá diskuze – děti hledají svůj postup při řešení úloh, pomáhají si, opravují se, svou řečí vysvětlují a lépe se pochopí. Učitel přebírá roli průvodce a moderátora – zasahuje jen v případě, kdy se děti oddalují od tématu, koriguje diskuzi.

Lenka Charvátová už na začátku povídání vyzvala rodiče k dialogu, protože chtěla vědět, co je zajímavá. V průběhu přednášky zazněla desítky dotazů, nejčastěji na zvládnutí metody při přestupu z jiné školy, na pomoc rodičů dětem

při domácí přípravě, na hodnocení v matematice. Lektorka pohotově i vtipně odpovídala, bylo vidět, že se s názory prof. Hejného ztotožňuje a umí je obhájit.

Pro všechny zúčastněné to bylo příjemné posezení a popovídání. Rodiče odcházeli většinou spokojení, někteří nadšení, někteří aspoň uklidnění.

Na závěr se hodí citát prof. Hejného: „Škola si myslí, že vím jen to, co jsem se naučil. Omyl. Umím to, co jsem zažil.“

Alice Skalská

CHEMICKÁ ROADSHOW

V rámci polytechnického vzdělávání k nám 21. listopadu zavítali studenti Střední průmyslové školy chemické Pardubice se svým učitelem, aby nám dokázali, že chemie není jen nudné počítání vzorečků, oxidace, syntéza atd., ale že může být i zábava.

Mysleli jsme si, že nám budou předvádět pouze pokusy, které už dávno známe, ale opak byl pravdou. Kromě diskutujících se z některých z nás stali členové „výzkumného“ týmu. Spolu se svými třemi šéfy jsme se pustili do práce s tekutým dusíkem, vyráběli jsme umělou krev, lávovou lampu nebo třeba sloní pastu. Celá tato roadshow v nás vyvolala nadšení, a hlavně překonala představu, že chemie je nuda.

Žáci 9. ročníku

ZŠ A ZUŠ JABLOŇOVÁ

ČTENÍ NÁS BAVÍ!

Pokud se zamyslíme nad tím, jak velkou roli hraje kniha v denním harmonogramu dětí, odpovíme si, že mizivou. Jestliže žáci mají volnou chvíli, málokdy ji stráví s knihou. Proto byly ve škole ZŠ a ZUŠ Jabloňová otevřeny čtenářské dílny, které se konají každé úterý pro prvostupňové žáky a každou středu pro druhostupňové žáky.

Kroužek se odehrává v knihovně školy, která se díky paní Markětě Holejšovské (asistence pedagoga) proměnila v relaxační místnost. Nově zrekonstruované prostředí se tak podílí na příjemné atmosféře tohoto kroužku. Žáci si mohou vystlat gauč polštáři, lehnout si a přikrýt se dekou.

K příjemnému čtení také slouží sedací pytle či barevné taburety. Žáci si ke čtení rozsvítí lampičku, paní učitelka zapálí vonnou svíčku a děti se nechávají unášet dějem. Žáci se v novém prostředí cítí příjemně a díky této proměně se zvýšila návštěvnost knihovny, kam byly zakoupeny ve spolupráci s učiteli českého jazyka nové knihy. Také se zakoupila elektronická čtečka knížek, kam se postupně nakupují nové a nové knihy.

Čtenářské dílny jsou relaxační dobrovolnou aktivitou dětí, která ale má pevně stanovená pravidla, na nichž se domluvili samotní žáci. Cílem kroužku je přivést děti k četbě, rozvíjet čtenářskou gramotnost a kritické čtení. Žáci přemýšlejí nad textem, pokládají si otázky a zároveň na ně odpovídají. Diskutují nad příběhem a hodnotí ho. Na dílnách se nejen čte, ale i samy děti příběh vymýšlí, kreslí si, malují, soutěží a hrají hry pro rozvoj slovní zásoby.

ZASEDÁNÍ ŽÁKOVSKÝCH PARLAMENTŮ

V druhé polovině září koordinátorce žákovského parlamentu přilétla do e-mailové schránky nabídka účastnit se setkání žákovských parlamentů. Ve zprávě stálo, že každá škola vyšle dva zástupce, kteří se vyjádří ke dvěma tématům: Komunikace mezi žákem a učitelem a Veřejné prostranství. Naši zapálení žáci tuto nabídku s nadšením přijali a ihned se s koordinátorkou vrhli na přípravu výstupů. Na prvních dvou zasedáních projednávali obsah tématu a řešení. Na dalších setkáních vytvářeli powerpointové prezentace a na poslední schůzku před setkáním na radnici byla pozvána paní ředitelka Havlenová, která finální verze výstupů vyslechla.

Dne 1. listopadu naši zástupci natěšeně vstupovali do budovy historické liberecké radnice. Usedli do krásné slavnostní zasedací místnosti, kde na děti padla nervozita. Ta ale brzy ustoupila, protože celé zasedání probíhalo ve velmi přátelském a příjemném duchu. Pozitivně zpětně hodnotíme zejména podporu žáků navzájem napříč školami. Děti zvědavými otázkami podporovaly diskuzi a pochvalně hodnotily výstupy členů jednotlivých parlamentů. Vzhledem k tomu, že se z časových důvodů neprezentovalo téma Veřejné prostranství, bylo nám slíbeno jarní zasedání, na které se těšíme, a víme, že nervozitu můžeme nechat doma.

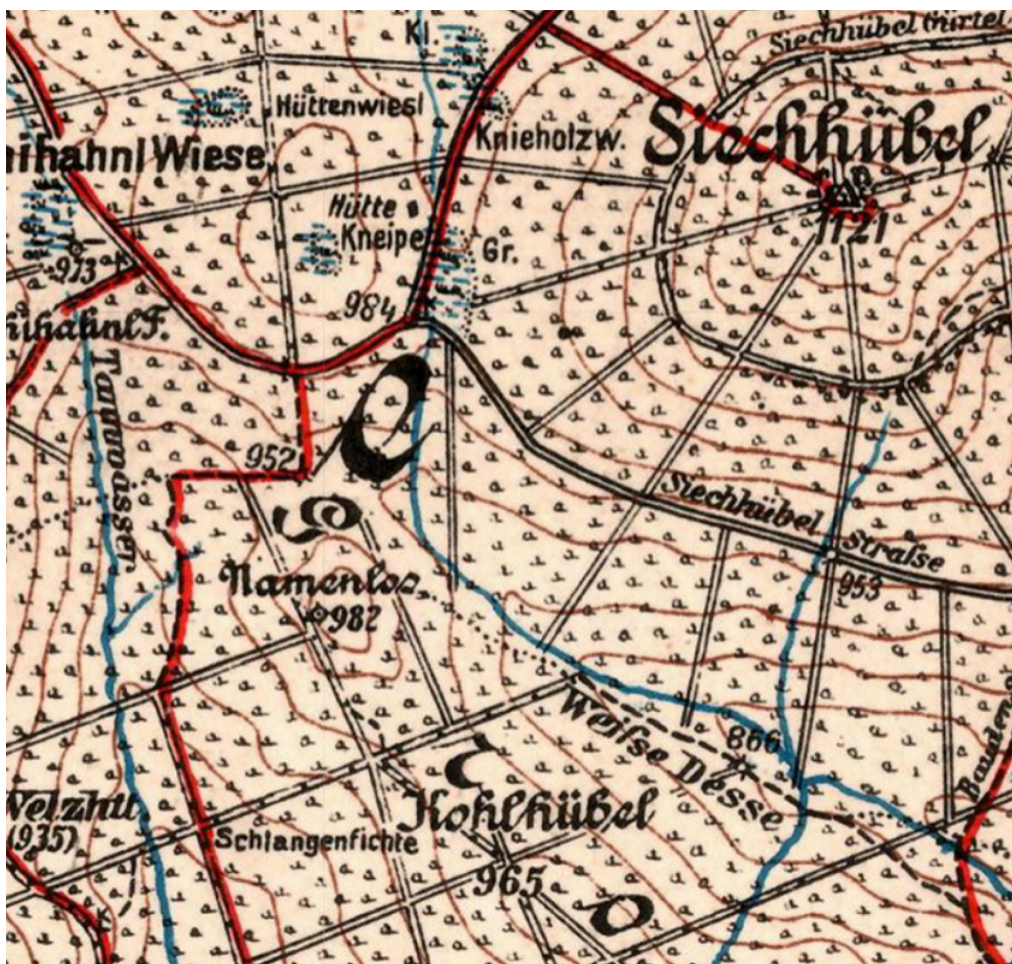

STARÉ MAPY JIZERSKÝCH HOR

Dne 17. 10. navštívila 8. B Severočeské muzeum v Liberci, kde probíhala výstava starých map Jizerských hor vytvořená geografy z Technické univerzity. Její autoři – Jiří Šmída, Daniel Vrbík – pro děti připravili a osobně nezištně vedli dvouhodinový program, skládající se ze skupinové práce s pracovními listy, digitálními a vystavenými mapami. Žáci tak při práci se starými mapami Evropy, Čech a Jizerských hor prověřili nejen své zeměpisné znalosti a dovednosti, ale zejména schopnost zeměpisného myšlení – tj. přemýšlet o prostoru a souvislostech jeho uspořádání.

Od pana Šmídy a Vrbíka jsme navíc pro naši školu obdrželi pět reprintů mapy zobrazující Liberec a jeho široké okolí ve 30. letech 20. století a pracovní listy do hodin informatiky a zeměpisu, které oba předměty propojují.

Martin Adamec

90

DEVADESÁTKA

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC
Odbor školství a sociálních věcí

REDAKCE A VÝROBA: LIBERECKÝ ZPRAVODAJ
pavel.chmelik@magistrat.liberec.cz

VYŠLO V PROSINCI 2017

zima 2017 / 2018